

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-63>

Лісова Наталія, аспірантка кафедри ТІМ НАОМА  
(науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор К. М. Гамалія)

## Вправи з лендарту в околицях Ужгорода

**Ключові слова:** лендарт, мистецтво довкілля, сучасне мистецтво, вправи з лендарту, мистецтво війни.

Nataliia Lisova, PhD student, NAFAA  
(academic mentor: Doctor of Arts, Professor Kateryna Gamaliia)

## Land art exercises in the vicinity of Uzhhorod

**Abstract.** The report examines the impact of Russia's full-scale invasion of Ukraine on the development of Ukrainian land art. The study highlights a new direction of creative interaction between artists and the environment of Uzhhorod.

**Key words:** land art, environmental art, contemporary art, land art exercises, art of war.

Нині художні дії українських лендартистів у природному середовищі трансформувалися від фестивальної діяльності у короткотривалі заходи, які щораз змінюють свою тему і географію, підкорюючись невідкладним обставинам сьогодення. Від початку повномасштабного вторгнення росії на територію України переважна більшість земельного простору, де раніше відбувалися щорічні лендарт фестивалі та симпозиуми, стала смертельно небезпечною для їх проведення. Випробування, що випали на долю українського народу, призвели до пошуку незвіданих ландшафтів для творчої співпраці. Зазначене становище визначило новий напрямок творчої взаємодії художників з довкіллям.

Так, цьогоріч було здійснено спробу вперше провести низку лендарт заходів в історичних локаціях Ужгорода. За підтримки резиденції сучасного мистецтва «Вибачте Номерів Немає», European Cultural Foundation, The beaux-arts Academy in Paris, в партнерстві з галереєю «Коридор», аспірантка кафедри теорії та історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ), Н. Лісова прочитала лекції: «Лендарт: мистецтво за межами галерей», «Війна мовою лендарту», «Про художню взаємодію з простором», та провела практичні заняття «Вправи з лендарту». Учасники заходів, як знані митці, так і студенти Закарпатської академії мистецтв, протягом місяця реалізували власні творчі ідеї у знакових мальовничих куточках Ужгорода. Художнє дослідження середовища Радванського кар'єру, Цегельного озера, Боздоського парку, Ботанічної набережної та Набережної Незалежності із залученням природних матеріалів допомогло учасникам виявити через власні творчі рефлексії нові форми сприйняття історичної спадщини.

Підсумком взаємодії з міським ландшафтом Ужгорода стала групова виставка в галереї Коридор «Там була якась історія». Основою експозиції виставки була фото та відео документація лендарт робіт, підсилена

#### Section 4. Challenges of Contemporary Art and Art Management

об'єктами, створеними та знайденими в околицях міста. Наприклад, робота В. Харабарука «Від найвищого до надлишковості / SUPREMUS IN EXCESS» вшановує перші ужгородські графіті кінця 80-х років на Радванському кар'єі, який після затоплення став неформальним місцем для відпочинку. Проєкт П. Фулея «Камінь. Вода. Взаємодія» витісняє філософські роздуми про існування та намагається відтворити діалог між каменем і водою, пам'ятаючи, що краса є не лише в гармонії, а й у взаємодії протилежностей. С. Голубева в дії «Вишивка / Вишиванка» акцентує увагу на підвищеній потребі українців, які знайшли притулок закордоном, одягати вбрання з національною орнаментикою та кольорами з початку повномасштабного вторгнення, що допомагає ідентифікувати їх серед іноземців та уособлювати образ непереборного українця. І. Лук'янець висвітлює вічний процес смерті та народження у проєкті «Відродження», оскільки зруйноване природньо або неприродньо обов'язково буде відроджене або людиною, або природою, що і є сенсом буття.

Творче дослідження учасниками виставки околиць Ужгорода способом мистецької взаємодії з ландшафтом допомогло висвітлити історію та контекст місцевого середовища, знайти гармонію в довкіллі та собі.

